

աղգին ոչ թէ աշխարհիս այս կամ այն անկիւնը միայն գտնուած մասերը, այլ եւ բովանդակ մեր աղգը, եւ գլխաւորապէս Ռուսաստանի Հայերը, եւ չպահանջեն որ Աղաւնին աւելի Տաճկաստանի Հայոց կամ թէ միայն Տաճկաստանի Հայոց վրայ խօսի եւ գրէ: Եւ սակայն կիսոստանայ որ նաեւ Տաճկաստանի աղգային խնդիրներուն վրայ իւր կարծիքն ըսէ յաճախ՝ եթէ ունենայ ականատես, հաւատարիմ, անկողմնասէր եւ ճշմարտապէս աղգասէր թղթակիցներ:

Զորքորդ, կիսոստանայ որ այսուհետեւ ալ չթուլնայ ամենեւին օր ըստ օրէ կատարելագործուելու ջանքէն, թէպէտ եւ իւր բա-

ժանորդաց թիւը զգալի կերպով չաւելնայ, վասն զի Աղաւնւոյն ուժին եւ քաջալերու թեանը ընդ եւ յստակ աղբիւր՝ աւելի իւր աղգասիրական անշէջ եռանդն ու նպատակին սրբութիւնն ու մեծութիւնն է, քան թէ ամենայն ընթերցողաց իրեն հաւնին ու խրախուսանքը: Գիտէ Աղաւնին ալ թէ տակաւին ժամանակ պէտք է որ մեր աղգին ընթերցասէր եւ բարեսէր անձինքը կարողանան ինչպէս որ պէտք է ուղիղ գատաստան եւ ընտրութիւն ընել ընդ այս եւ ընդ այն աղգային գրուած, ընդ այս եւ ընդ այն ոգի գրողաց, ընդ այս եւ ընդ այն ոճ մատենագրութեանց եւ օրագրութեանց:

Պ Ե Լ Կ Ի Ա Տ Ի Բ Ե Ի Դ Ը

Յունիս ամսոյն քաղաքական դիպուածներուն մէջ նշանաւոր բան եղաւ՝ Օսմանցւոց Պելլրատին բերդէն դադաքը ռմբակոծելը. որով եւրոպական Տաճկաստանի պատերազմը կրնայ աւելի սաստիկ բորբոքիլ եւ մեծամեծ հետեւանքներ ունենալ:

Գաղաքին մէջ Տաճկաց զինուորները սերվացի տղայ մը մեռուցին. անոր վրայ արիւնահեղ կռիւ մը բացուեցաւ որ բոլոր գիշերը տեւեց, շատ գռներ կոտրաուեցան եւ սոսկալի անկարգութիւններ եղան. Սերվիոյ տէրութիւնը օտարազգի հիւպատոսներուն (ֆոնխլերուն) օգնութեամբը հազիւ կրցաւ խաղաղութիւն ընել, որով Օսմանցւոց զօրքը ելաւ քաղաքէն ու միջնաբերդը քաշուեցաւ. յետոյ տեսնելով որ քաղաքացիք պատերազմի կպատրաստուին՝ ռմբակոծեցին քաղաքը: Սերվաց իշխանը վաղեց հասաւ Պելլրատ, եւ ընտիրներուն մեծ մասը ելաւ հեռացաւ անկից. Աւստրիոյ հպատակները Զեմլին փոխագրուեցան՝ որ Դանուբին գիմացի կողմնէ:

Բերդապազ զօրքերը 5 գունդ (թապուր) են կանոնաւոր հետեւակաց, ամէն մէկ գունդը 630 հոգի, 100 ճարտարապետ զինուորներ կան մէջը, եւ 500 թնդանօթաձիգ զօրք:

Թնդանօթներուն թիւը 580-ի չափ է. իսոյանէ 280-ը բերդին պատերուն վրայ շարուած են, եւ 60 հատը թափածու երկրէ մեծամեծ թնդանօթներ: Բաց յայտմանէ, վարի բերդին մէջ երեք հատ թեթեւ մարտկոց կայ՝ որ տեղէ տեղ գիւրաւ փոխադրելու համար շինուած են:

Երկու մաս է այս բերդը. վերի միջնաբերդ, որ շատ գոյաւորամասոյց է, եւ վարի միջնաբերդ, յորում են զինուորանոցներն ու շտեմարանները: Սորա առնուելովը վերինն ալ կառնուի: Գետին կողմանէ շատ գոյաւոր է միջնաբերդին մօտենալը, բայց քաղաքին կողմէն այնչափ գոյաւոր չէ: Բերդին մէկ տկար մասն ալ Սաւա կոչուած գետին կողմէն է. ասկից ներս մտեր էր ատենով Գարա եօրկին: Այժմ բերդը պաշարմանէ ազատելը շատ գոյաւոր է, որովհետեւ Պելլրատը օսմանեան սահմանէն բաւական հեռաւորութիւն ունի:

Վերջին ելքորագիւր մը կըսէր թէ Սերվիացիք կամ Սրբիները յարձակեր են բերդին վրայ, եւ կատաղի արիւնհեղութեամբ տիրեր են: Բայց այս լուրը կգրեմք առանց հաստատելու:

ԳԵՂԱՐՈՒՄ ԲԻՐԻՆ

